

de groene ruimte

Quicksan planlocatie Dokter Hoolboomweg 3, Ede

Colofon

Titel	Quicksan planlocatie Dokter Hoolboomweg 3, Ede
Projectnummer	10150
Opdrachtgever	Gemeente Ede, Sector ROB, afd RO Postbus 9024 6710 HM Ede
Datum	19 oktober 2010
Status rapport	concept
Bestand	10150-eindrap1.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte bv Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte bv geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte bv.

INHOUD

1. INLEIDING.....	3
2. WERKWIJZE EN UITVOERING.....	5
3. ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED EN TOELICHTING OP DE INGREEP.	7
4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET.	9
4.1. Waarnemingen.....	9
4.2. Conclusies en aanbevelingen.	12
BRONNEN.	15

BIJLAGEN

Bijlage I. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

I. INLEIDING

In opdracht van de Gemeente Ede heeft De Groene Ruimte bv in september 2010 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd voor de planlocatie Dokter Hoolboomweg 3 te Ede.

Het plangebied betreft een agrarisch perceel met onder andere graslanden en bebouwing. Het onderzoeksgebied (= plangebied) is naar schatting 1/3 ha groot.

De ingreep betreft een herinrichting, waarbij de bestaande elementen worden geamoveerd, waarna nieuwbouw van een woning en schuren is voorzien. De ingreep is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van de ecologische quickscan van de planlocatie. In het kader van de quickscan zijn een beknopt bronnenonderzoek en een veldonderzoek uitgevoerd. Van de planlocatie is een situatiebeschrijving opgenomen. Daarnaast zijn -per soortengroep- de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten aangegeven. Ook is aangegeven welke van deze soorten door de ingreep ter plaatse worden verstoord en voor welke soorten derhalve een ontheffing in het kader van de FF-wet is vereist. Indien bronnenonderzoek en veldonderzoek onvoldoende informatie of zekerheid hebben opgeleverd, waardoor nader (veld)onderzoek is vereist, is dat bij de soortengroep aangegeven.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet.

Ligging plangebied (gele stip) in z'n omgeving (bron: Google Earth)

Plangebied (bron: Google Earth)

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

Ter voorbereiding op het veldbezoek is voor het plangebied een aantal bronnen (internetsites, verspreidingsatlassen en andere relevante bronnen) geraadpleegd, om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied.

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 29 september 2010 tussen 10.00u en 12.00u. Het was een zonnige dag, de windkracht was 2 - 3 en de temperatuur was ca. 14 °C. Het veldbezoek is uitgevoerd door een ervaren veldecoloog van De Groene Ruimte. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten¹⁾. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt.

Er is wel gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(groepen) uitgevoerd.

In de rapportage zijn ter illustratie en toelichting enkele foto's²⁾ opgenomen, opdat een zo compleet mogelijk (ecologisch) beeld wordt verkregen van de planlocatie. Uiteraard zijn de wettelijk beschermde soorten apart vermeld en is aangegeven welke consequenties dit heeft voor de verdere procedure bij het amoveren van de aanwezige elementen en de nieuwe inrichting.

¹⁾ De meeste planten- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen zijn in het algemeen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk.

²⁾ Alle in deze rapportage opgenomen foto's zijn gemaakt tijdens het veldbezoek aan het plangebied, tenzij anders is aangegeven.

Plangebied

Zicht op de voorgevel van het woonhuis

Zicht op de achtergevel en stenen schuur

3. ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED EN TOELICHTING OP DE INGREEP

Het plangebied

Het plangebied ligt nabij De Klomp aan de Dokter Hoolboomweg 3 te Ede.

De planlocatie bestaat uit een agrarisch perceel, dat direct ten noorden van het spoor ligt, enkele kilometers ten oosten van het NS-station de Klomp. De omgeving is overwegende agrarisch, waarbij graslanden en akkers elkaar afwisselen en verspreid boerenerven aanwezig zijn.

Het perceel bestaat momenteel voor meer dan tweederde uit grasland; in de afgelopen jaren zijn elementen verwijderd. In deze quickscan is het plangebied beoordeeld zoals het werd aangetroffen³⁾.

In het plangebied bevindt zich geen open water. Langs het spoor is wel een stilstaande sloot en deze kan invloed hebben op het voorkomen van fauna in het plangebied.

Rond de bebouwing staan enkele oude fruitbomen (perenbomen, appelbomen en kersen) en in de westelijke punt van het plangebied staan twee grotere Zome-reiken.

De volgende bebouwing valt te onderscheiden:

- een woonhuis;
- een stenen schuur met golfplaten dak en een muur met spouwruimte;
- een houten werkschuur;
- een houten opslagschuur.

De stenen schuur

De vanwege asbest afgebroken schuur

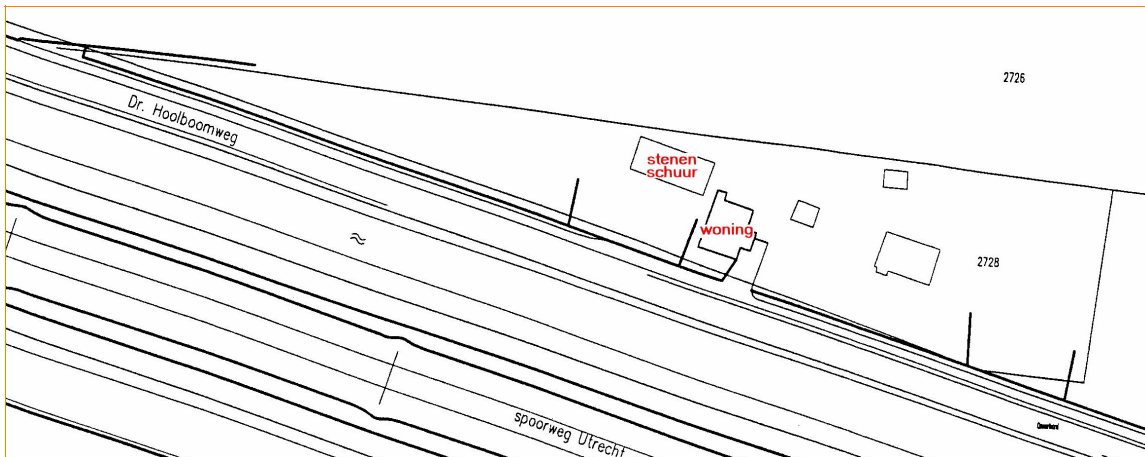

³⁾ In de laatste twee jaar zijn groenstructuren verwijderd van ongeveer éénderde van het perceel. Deze groenstructuren bestonden uit grote bomen, braamstruwelen en ruigte. Er is tevens een schuur afgebroken. Deze stond in de oostelijke helft van het plangebied. Deze elementen zijn niet in de onderhavige quickscan meegenomen.

De ingreep

De ingreep betreft een herinrichting waarbij de bestaande elementen worden geamoveerd, waarna nieuwbouw van een woning en schuren is voorzien. De nieuwbouw bestaat uit een woning, een kapschuur en berging. Op het woonerf wordt grind gestort. Ten oosten van deze woning wordt een boomgaard gerealiseerd.

Bestaande situatie

Nieuwe situatie

4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET

4.1. Waarnemingen

Flora

Overtredingen van de Flora- en faunawet		
Plantensoort	Artikel 8	Opmerkingen
< geen >		

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten of Rode-Lijstsoorten aangetroffen; gezien de huidige inrichting en recent gebruik van terrein worden deze ook niet verwacht.

Omdat door de ingreep geen streng beschermde⁴⁾ plantensoorten worden verstoord, wordt een ontheffing ingevolge de FF-wet voor het verstoren van streng beschermde plantensoorten niet nodig geacht.

Zoogdieren

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
vleermuizen			???		gericht nader onderzoek noodzakelijk

Vleermuizen

Alle bebouwing is onderzocht op plekken die door vleermuizen gebruikt zouden kunnen worden als overwintering- of zomerverblijf.

Het woonhuis is geschikt als zomerverblijf voor vleermuizen. Er zijn mogelijkheden voor vleermuizen tussen daklood en dak, tussen cement en pannen en tussen houten planken. Het woonhuis heeft waarschijnlijk een steens muur en is dan niet geschikt als winterverblijf voor vleermuizen.

De stenen schuur, die voor opslag wordt gebruikt, is ook geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, zij het in mindere mate dan het woonhuis. Ondanks de aanwezigheid van een spouwruijnte lijkt een winterverblijfplaats lijkt niet waarschijnlijk omdat de schuur niet verwarmd wordt. Zomerverblijfplaatsen zijn mogelijk tussen dak en de muren en in de muren waar deze niet doortochten.

De houten schuren zijn nauwelijks geschikt voor vleermuizen; hierin worden dan ook geen vleermuizen verwacht.

Er zijn geen bomen met voor vleermuizen geschikte holtes aangetroffen.

⁴⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen als de Gewone dwergvleermuis zijn waarschijnlijk in de bebouwing. Indien vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing worden deze verstoord door de ingreep. Voor het daadwerkelijk vaststellen van vaste verblijfplaatsen en de functie ervan is nader onderzoek nodig.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

In de buurt komen volgens de bewoner Steenmarters voor. Er zijn tijdens het veldbezoek geen duidelijke sporen van Steenmarters aangetroffen ondanks gericht zoeken. In het plangebied worden geen vaste verblijfplaatsen van de Steenmarter verwacht. Wel wordt verwacht dat de soort er zo nu en dan jaagt.

De Boomarter wordt in deze omgeving niet verwacht. Er zijn geen sporen aangetroffen.

Er is gelet op sporen van Dassen, maar deze werden niet gevonden. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van Dassen aangetroffen.

De Waterspitsmuis wordt in het plangebied niet verwacht door het ontbreken van het juiste biotoop in het plangebied. Nabij het spoor zou de soort wel voor kunnen komen.

Andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen en deze worden ook niet verwacht, gezien de aanwezige biotopen in het plangebied.

Licht beschermde zoogdiersoorten

Er zijn sporen aangetroffen van Mol, Huisspitsmuis, Konijn, Haas en Bosmuis. Verwacht worden ook Egel, Gewone bosspitsmuis, Veldmuis, Wezel, Vos en Bunzing.

De genoemde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; hiervoor geldt een automatische ontheffing bij onder andere “ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen”.

Amfibieën, reptielen en vissen

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Amfibieën

In het plangebied zijn drie Gewone padden aangetroffen. Er werden, ondanks zoeken in putten, geen salamanders aangetroffen. Ook andere algemene soorten als Bruine kikker, Kleine watersalamander en Middelste groene kikker worden verwacht in het plangebied.

De Kamsalamander is niet bekend uit de omgeving van het plangebied. Ook de streng beschermde Rugstreeppad is niet aangetroffen (RAVON, 2007).

Poelkikkers komen in de buurt voor maar worden in het plangebied niet verwacht. De streng

beschermde Heikikker is niet bekend uit de omgeving van het plangebied (RAVON, 2007).

De (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; voor de soorten van deze tabel geldt een automatische ontheffing bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

Reptielen

Waarnemingen van reptielen uit de omgeving van het plangebied zijn van vóór 1984 (RAVON, 2007). Recent zijn geen waarnemingen van reptielen bekend uit deze omgeving. Het plangebied is nauwelijks geschikt voor reptielen.

Vissen

Door het ontbreken van open water komen geen vissen voor in het plangebied.

Vogels

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
Huismus					nesten van Huismussen zullen door de ingreep worden verstoord
De ingreep is alleen toegestaan: - indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep controle hierop uit (laten) voeren); - indien geen nesttrouwe soorten worden verstoord. Zo mogelijk vindt de ingreep plaats buiten het broedseizoen (globale indicatie: september - januari)					

In het plangebied komen jaarrond beschermde nesten van Huismussen voor. Er zijn tenminste tien paar Huismussen aanwezig rond het woonhuis. Zowel aan de dakrand op het oosten als op het westen bevinden zich nesten onder de pannen. In de overige bebouwing konden geen nesten ontdekt worden.

Er worden, gezien de ligging van het plangebied geen jaarrond beschermde nesten van Gierzwaluwen verwacht.

Er is nauwkeurig gezocht naar sporen van uilen; met name de Steenuil komt in de omgeving van het plangebied voor. Er zijn geen sporen van Steenuilen of Kerkuilen gevonden. Een vaste verblijfplaats wordt van deze soorten dan ook niet verwacht.

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van overige vogels.

Huismus in plangebied

In het plangebied zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen: Groenling, Pimpelmees, Koolmees, Grote bonte specht, Boerenzwaluw, Graspieper, Zwarte kraai, Houtduif, Grote lijster en Tjiftjaf.

Door de ingreep worden jaarrond beschermde nesten van Huismussen vernietigd. Verstoring van deze nesten is wettelijk verboden. Het verstoren is alleen mogelijk indien tevoren passende mitigerende maatregelen zijn genomen, waardoor de functionaliteit (op individueel niveau = elke Huismus dient tenminste dezelfde mogelijkheden te hebben en behouden) is gewaarborgd.

Insecten en andere ongewervelden

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Er worden geen streng beschermde soorten insecten of overige ongewervelde diersoorten verwacht. Tijdens het veldwerk zijn enkele algemene dagvlindersoorten (Bont zandoogje, Kleine vos en Atalanta) en veldsprinkhaansoorten waargenomen.

Uit deze soortengroepen worden geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep; een ontheffing wordt derhalve niet nodig geacht.

4.2. Conclusies en aanbevelingen

- In het plangebied komen jaarrond beschermde nesten van Huismussen voor. De nesten bevinden zich in het woonhuis. De functionaliteit voor Huismussen dient gehandhaafd te worden, zowel tijdens als na de ingreep. Dit houdt concreet in, dat er tijdens en na de sloop van het woonhuis en de nieuwbouw tenminste evenveel geschikte nestmogelijkheden voor Huismussen gerealiseerd moeten zijn als er voorafgaand aan de ingreep waren.
 - Indien het woonhuis gehandhaafd kan blijven tot de nieuwbouw gereed is, én in de nieuwbouw tenminste hetzelfde aantal geschikte nestmogelijkheden voor Huismussen aanwezig is, dan zijn geen bijzondere maatregelen nodig tijdens de ingreep.
 - Indien het woonhuis niet kan blijven staan, dan kunnen eventueel nestkasten opgehangen worden aan schuren, die dan wel gedurende de bouw blijven staan. Er moeten dan tenminste dezelfde mogelijkheden blijven; globaal betekent dat tenminste 30 nestmogelijkheden (bijvoorbeeld 10 Huismuskasten met elk 3 nestmogelijkheden).
 - Bij het volledig slopen van de bebouwing alvorens er nieuwe mogelijkheden voor Huismussen zijn, verdwijnt de functionaliteit en wordt gehandeld in strijd met de FF-wet; Huismussen hebben bebouwing nodig om in/aan te nestelen.
- In alle gevallen dienen in de nieuwe situatie tenminste 30 geschikte nestmogelijkheden voor Huismussen gerealiseerd te worden aan de nieuwe bebouwing. Dat kan bijvoorbeeld door het aanbrengen van vogelvides of door de toegang onder pannen te realiseren middels het verplaatsen van het vogelschroot naar de 2^e rij pannen.
- Overigens is het te allen tijde wettelijk verboden broedgevallen te verstoren, ook van

Huismussen.

- In het woonhuis en de schuur zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Om vast te stellen of in deze gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, welke functie deze verblijfplaatsen hebben en welke negatieve effecten de ingreep daarop heeft, is gericht nader onderzoek nodig.
- Met uitzondering van de hiervoor genoemde soorten worden naar verwachting geen streng beschermde soorten verstoord door de ingreep. Voor de soorten van tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een automatische ontheffing bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord. Mogelijk komen nesten voor van onder andere Spreeuw, Witte kwikstaart, Koolmees, Pimpelmees, Merel. Verstorende activiteiten mogen pas plaatsvinden nadat broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd (en de jonge vogels definitief zijn uitgevlogen) en voordat zich nieuwe broedgevallen voordoen.
- Voor alle soorten (beschermd en niet beschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden zo worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord.
- In z'n algemeenheid dienen de verstorende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot de (netto) planlocatie. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo mogelijk binnen de begrenzing van de planlocatie een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen verstorend effect te hebben buiten de planlocatie.
- Ook dient, vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord. Zo mogen geen bewoonde vogelnesten worden verstoord. Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop⁵⁾.
- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.

⁵⁾ Voor het wegvangen, verdrijven of verplaatsen van beschermde soorten (ook die van tabel I) is een ontheffing in het kader van de FF-wet vereist!

BRONNEN

ALGEMENE LITERATUUR

- Bos, F. en M. Wasscher**, 1998, *Veldgids Libellen* - KNNV uitgeverij, Utrecht.
- Bos, F., D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting**, 2006. *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna 7.* - Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M Thissen (red)**, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* - Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Utrecht.
- Dijkstra, K.-D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar en M.J.T. van der Weide**, 2002. *De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4.* - Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Kapteyn, K.** 1995. *Vleermuizen in het landschap.* - Provincie Noord-Holland e.a., Uitgeverij Schuyt en Co, Haarlem.
- Kapteyn, K.**, 1999. *Vleermuizen in huis.* Uitgave van de provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers** 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie.* - KNNV-Uitgeverij, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering**, 1994. *Bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland* - Informatie- en KennisCentrum natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering**, 1996. *Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland: toelichting op de Rode Lijst* - Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.-P.M. Witte en D. Bal**, 2000. *Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst.* - Nationaal Herbarium, Leiden en Stichting FLORON, Leiden.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**, 2005. *Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten!* - Brochure Min. van LNV.
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat e.a.**, 2004. *Meerjarenprogramma Ontsnippering.* - Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft.
- Ommering, G. Van, I. van Halder, C.A.M. van Swaaij en I. Wynhoff**, 1995, *Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland*, - IKC Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer**, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* - KNNV-uitgeverij.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra**, 1985. *Nederlandse ecologische flora, wilde planten en hun relaties.* - IVN i.s.m. VARA en VEWIN.

INTERNET

- Het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Min. van LNV (www2.minlenv/thema/groen/natuur/natura2000/gebieden)
- Ravon (www.ravon.nl)

Bijlage I. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzonder beschermingsstatus ('beschermde soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van LNV.

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

- Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Art. 11 Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden verminderd. is uitgevoerd om vast te stellen of zich beschermde soorten bevinden in het plangebied, of deze soorten er gebruik van maken en of deze soorten verstoord worden door de ingreep.

Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Dienst Regelingen van het ministerie van LNV. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de Dienst Regelingen kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens 2 maanden maar ook 6 maanden is niet uitzonderlijk).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op drie tabellen (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen; indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

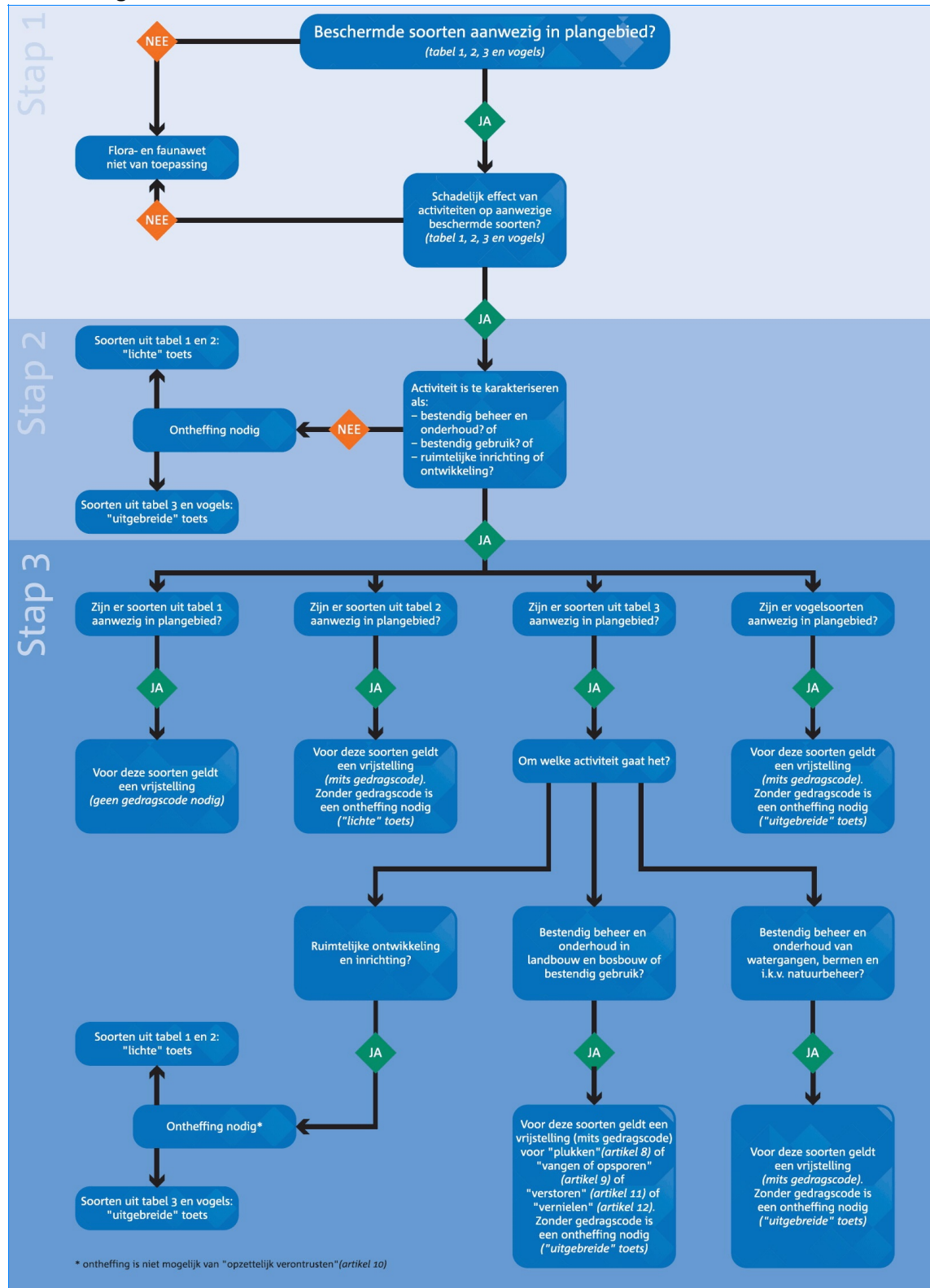
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Stroomdiagram Flora- en faunawet

(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).

Stroomschema

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Als een goedgekeurde gedragscode van toepassing is op uw activiteiten geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. De zorgplicht geldt ook voor u.

Komen er beschermde dier- of plantensoorten voor in het plangebied?

Hebben uw activiteiten effecten op de beschermde dier- of plantensoorten?

Soorten uit tabel 1

Soorten uit tabel 2

Soorten uit tabel 3

Vogels

Soorten uit Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn

Kunt u werken volgens een goedgekeurde gedragscode?

Kunt u maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen?

Vraag ontheffing aan.

Vraag ontheffing aan op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Vraag ontheffing aan op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.

Vraag ontheffing aan op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Uw aanvraag wordt beoordeeld op deze punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en / of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Uw aanvraag wordt beoordeeld op deze punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en / of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?